

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 20/21
Luxembourg, 25. februar 2021

Sodba v zadevi C-129/20
XI/Caisse pour l'avenir des enfants

Država članica pravice do starševskega dopusta ne sme pogojevati z zahtevo, da je bil starš ob rojstvu ali posvojitvi otroka zaposlen

Država članica sme vseeno zahtevati, da je bil starš zaposlen neprekinjeno najmanj dvanajst mesecev pred začetkom tega starševskega dopusta

Spor poteka med gospo XI in Caisse pour l'avenir des enfants (sklad za prihodnost otrok, Luksemburg), ki ji je priznanje pravice do starševskega dopusta za nego njenih dvojčkov zavrnil z obrazložitvijo, da na dan njunega rojstva ni imela plačane zaposlitve.

Oseba XI je namreč septembra 2011 z Velikim vojvodstvom Luksemburg sklenila pogodbo za določen čas za opravljanje izobraževalnih storitev na področju srednješolskega izobraževanja, ki se je iztekla 26. januarja 2012. S tem dnem je bila odjavljena iz sistema socialne varnosti. 4. marca 2012 – torej v času, ko ni bila zaposlena – je rodila dvojčka. Osebi XI je bilo 14. junija 2012 priznано nadomestilo za brezposelnost in je bila zato ponovno vključena v sistem socialne varnosti. Oseba XI je po tem, ko je 15. septembra 2012 in 1. avgusta 2013 z Velikim vojvodstvom Luksemburg sklenila pogodbi o zaposlitvi za določen čas, 15. septembra 2014 s to državo članico podpisala pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas na področju izobraževanja.

Oseba XI je vložila prošnjo za starševski dopust z želenim začetnim datumom 15. september 2015. Caisse pour l'avenir des enfants (sklad za prihodnost otrok) je to prošnjo zavrnil z odločbo z dne 20. marca 2015, v kateri je navedel, da je za odobritev starševskega dopusta določen pogoj, da je delavec zakonito zaposlen na delovnem mestu in je na tej podlagi ob rojstvu otroka vključen v zadevni sistem socialne varnosti.

Sodišče mora na predlog Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Luxembourg) ugotoviti, ali direktiva o izvajanju revidiranega okvirnega sporazuma o starševskem dopustu¹ nasprotuje uporabi luksemburškega zakona, ki za priznanje starševskega dopusta določa dvojni pogoj, da je delavec zakonito zaposlen na delovnem mestu in na tej podlagi vključen v sistem socialne varnosti, prvič, neprekinjeno najmanj dvanajst zaporednih mesecev neposredno pred začetkom starševskega dopusta in, drugič, ob rojstvu ali sprejemu enega ali več otrok v posvojitve, pri čemer se izpolnjevanje tega drugega pogoja zahteva tudi, če je do rojstva ali sprejema prišlo več kot dvanajst mesecev pred začetkom starševskega dopusta.

Sodišče najprej ugotavlja, da lahko države članice pravico do starševskega dopusta pogojujejo s predhodno delovno dobo, ki ne sme presegati obdobja enega leta, in lahko zahtevajo, da je ta predhodna delovna doba neprekinjena. Poleg tega lahko države članice, ker želi prosilec s prošnjo za starševski dopust doseči začasno prekinitve delovnega razmerja, zahtevajo, da začetek starševskega dopusta sledi neposredno predhodni delovni dobi. Sodišče torej ugotavlja, da **pravo Unije ne nasprotuje nacionalni ureditvi, ki za priznanje pravice do starševskega dopusta določa pogoj, da je zadevni starš zaposlen neprekinjeno najmanj dvanajst mesecev neposredno pred začetkom tega starševskega dopusta.**

¹ Direktiva Sveta 2010/18/EU z dne 8. marca 2010 o izvajanju revidiranega okvirnega sporazuma o starševskem dopustu, sklenjenega med BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP in ETUC, ter o razveljavitvi Direktive 96/34/ES (UL 2010, L 68, str. 13).

Glede pogoja, da je starš zaposlen ob rojstvu otroka ali otrok oziroma ob sprejemu otroka ali otrok v posvojitve, Sodišče poudarja, da je pravica do starševskega dopusta individualna pravica, priznana moškim in ženskim delavcem zaradi rojstva ali posvojitve otroka, da bodo lahko skrbeli za tega otroka, dokler ti ne dopolnijo določene starosti (ki ne sme preseči osmih let). Natančneje navaja, da sta rojstvo ali posvojitve otroka in status delavca, ki ga imajo njegovi starši, bistvena pogoja pravice do starševskega dopusta, vendar iz teh pogojev ni mogoče sklepati, da morajo biti starši otroka, za katerega je zaprosen ta dopust, delavci ob njegovem rojstvu ali posvojitvi.

Sodišče dalje opozarja, da je cilj navedene direktive spodbujati enakost moških in žensk v zvezi z njihovimi možnostmi na trgu dela in obravnavo pri delu ter omogočiti staršem, ki delajo, boljšo uskladitev poklicnega, zasebnega in družinskega življenja. Pojasnjuje še, da **individualna pravica vsakega starša, ki je delavec, do starševskega dopusta zaradi rojstva ali posvojitve otroka odraža posebej pomembno socialno pravico Unije**, ki je bila tudi vključena v Listino Unije o temeljnih pravicah.

Po mnenju Sodišča bi izključitev staršev, ki niso delali ob rojstvu ali posvojitvi svojega otroka, omejila njihovo možnost, da bi starševski dopust izrabili pozneje, ko so ponovno zaposleni, in ki bi ga potrebovali za uskladitev svojih družinskih in poklicnih obveznosti. Taka izključitev bi bila v nasprotju z individualno pravico vsakega delavca do razpolaganja s starševskim dopustom. Dvojni pogoj, ki ga nalaga luksemburška zakonodaja, v resnici vodi do tega, da se, če je do rojstva ali sprejema prišlo več kot dvanajst mesecev pred začetkom starševskega dopusta, podaljša pogoj v zvezi z obdobjem delovne kvalifikacije in/ali dolžine delovne dobe, ki ne sme presegati enega leta. Sodišče tako razsoja, da **država članica pravice starša do starševskega dopusta ne sme pogojevati z zahtevo, da starš ob rojstvu ali posvojitvi svojega otroka dela.**

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.